

KEUZE 4:

De advent

+ uitwisseling met het evangelie van deze 1ste zondag van de advent

Duiding

Wanneer wij aan advent denken, denken wij aan de voorbereiding op Kerstmis. Daarover gaat de evangeliëlezing van deze zondag helemaal niet (en dat is elk jaar zo in het eerste deel van de advent). Zij toont ons wel een andere dimensie van Advent: advent als dimensie van ons geloof van waken en wachten op God die op ons toe-komt, God als onze toe-komst. Deze komst vangt precies aan met Kerstmis. Onderstaande tekst probeert dit wat toe te lichten. Het gedeelte in cursief lees je best voor, het andere kan je voorlezen of vertellen naar gelang er tijd is en je voorkeur.

- ***Seizoenen en liturgie¹***

Ooit hoorde ik kardinaal Danneels, in zijn jongere levensjaren professor liturgie, zeggen dat hij het liturgisch heel moeilijk zou vinden om op het zuidelijk halfrond te leven. Immers, de wijze waarop het liturgisch jaar vervlochten raakte met de seizoenen in ons Avondland waar het zijn eerste inbedding vond, is geenszins toevallig. Ook voor mij blijft Kerstmis verbonden met kou, en Pasen met de ontluikende lente: het Licht komt in de Kerstnacht de wereld verlichten, bescheiden nog, en tegen Pasen breekt het door met de zon.

En toch... Het christendom mag niet opgesloten raken in een bepaalde cultuurbeleving, zelfs niet in een klimaat, omdat God de God van alle mensen is en de heilsgeschiedenis alle kosmische omstandigheden overstijgt. Een hoge berg verwijst vanzelf naar God, maar je moet God dus ook in de vlakte kunnen ervaren, zoals je hem vindt in de woestijn en in de stad, in een prachtige kerk of 'in een of ander huis', en in alle mogelijke huidskleuren...

Het kan dan een goede geestelijke oefening van ontheemding zijn om ons eens te verplaatsen in onze kosmische antipode en te bekijken hoe de seizoenen op ons geloofsbeleven zouden inwerken in pakweg Noord-Australië. En dan niet met de gekke rode mutsen met een wit sneeuwrandje waaronder Australiërs met Kerstmis lopen te smelten in zwembroek op het strand... Verkennen we even hoe de seizoenen wel inwerken op ons christen zijn 'in de tijd', écht vanuit het zuidelijk halfrond.

Het is 25 december 2017 in Noord-Australië. Het is al een warme advent geweest, en ook vandaag is het bloedheet. Zelfs de kangoeroes verroeren zich nauwelijks in het struikgewas. Ook 's nachts koelt het nauwelijks af, voor zover we dat merken: de dagen duren nu zo lang dat we met de klaarte gaan slapen en met de klaarte weer opstaan. Het lijkt wel of het altijd Licht zal blijven: dat is Kerstmis.

Maar eens na Nieuwjaar weten we dat dit niet blijft duren... Eind januari zal alweer dat onbestemde gevoel ons bekruipen van weemoed, omdat het 's avonds bij een wandeling door het veld al iets vroeger donker wordt. En ik zal mijn vrouw weer plagen, die er niet tegen kan dat ik dan al verzucht: "Den oogst geschoren, de winter geboren..."

Op Aswoensdag worden wij aan onze sterfelijkheid herinnerd en aan de weg van het christen worden die het kruis niet ontwijkt. De natuur doet mee: met vergelende tinten en de eerste bladeren die al neerdwarrelen. De vasten is een tijd van geleidelijke verduistering, en eerste kilte.

¹ Met kleine aanpassingen overgenomen van S. VAN DEN BOSSCHE, *God van tijd tot tijd – een geestelijke verplaatsing*, in *Zacheüs – Thuiskomen in de liturgie*, 30/2, 33-35.

En dat zet zich door na Pasen. "Licht van Christus" zongen we nog bij het paasvuur, maar Hij verlaat deze wereld en keert terug naar de Vader. De vreugde om zijn verrijzenis en hemelvaart vermengt zich met ons ontheemd zijn tot zijn wederkomst. Zelfs al zijn er de sacramenten voor nu en leven wij in het verrezen leven, de duisternis van deze tijd kan lang duren en op ons wegen.

Eind mei zullen we in duisternis en kou moed vatten, vierend dat God die alle lijden en dood overwonnen heeft, naar deze koude en duistere wereld zijn heilige Geest zendt, om ons bij te staan.

Kort daarna zullen de dagen opnieuw beginnen lengen, in juli weliswaar nog nauwelijks merkbaar. Maria zal naar jaarlijkse gewoonte vlugger dan wij de kou de rug toekeren en opgenomen worden uit deze aardse werkelijkheid in de warme hemel. Zij gaat ons voor naar Allerheiligen: dan vieren we de hemel, de voltooiing, en de "eeuwige zomer" waarover het gebed op het kerkhof het telkens heeft.

In de advent kijken we vooruit naar die eindtijdelijke zomer, die altijd zal blijven duren. En Kerstmis is het begin daarvan. Ook al volgt na de zomer eerst nog een lange winter, dat zal in 2018 niet anders zijn.

- **De grote zomer**

Heb je er iets van aangevoeld?

De advent is niet gewoon een tijd, maar een heel belangrijke dimensie van ons christen zijn. We kijken als christenen uit naar de tweede en definitieve komst van de Heer, naar Gods op-ons-toe-komst : "Eens komt de grote zomer waarin zich 't hart verblijdt. God zal op aarde komen met groene eeuwigheid. De hemel en de aarde wordt stralende en puur. God zal zich openbaren in heel zijn kreatuur." (ZJ 918, een lied voor "uitvaart en eindtijd" dat wij meestal zingen na Allerheiligen, lees ook eens de andere zeven strofen!)

De dag van de Heer werd reeds verkondigd door alle profeten. Jezus zelf heeft meermaals gesproken over zijn wederkomst in heerlijkheid, om een einde te maken aan deze wereld en een nieuwe hemel en een nieuwe aarde te maken. De laatste woorden van de Schrift luiden: "Hij die dit alles waarborgt, zegt: 'Ja, Ik kom spoedig.' - Amen. Kom, Heer Jezus! - De genade van de Heer Jezus zij met allen." (Apok 22, 20-21)

Deze dag zal een 'dag des oordeels' zijn, ja: een dag van voltooiing en barmhartige beoordeling. Zou deze dag er niet komen, dan zijn wij onderweg naar nergens en zonder hoop... De advent herinnert er ons krachtig aan dat dat niet zo is. Wij oefenen ons in wat altijd tot ons geloof behoort: het waken en wachten op de komst van de Heer, het uitkijken naar de grote zomer.

- **Bevrijd ons, Heer**

In een mooi boekje *Het kind van Noach* vertelt Eric Emmanuel Schmidt over een priester die joodse kinderen opvangt tijdens de Tweede Wereldoorlog. De kinderen moeten zich naar de bezetter toe voordoen als katholieken, en maken zo kennis met de katholieke riten. Het is voor hen een wonderlijk iets hoe 'aanwezig' de God van de christenen is: in Jezus, in de eucharistie, in die katholieke sacramenten. Maar voor de priester groeit een kwellende vraag als hij rondom zich kijkt: is de Liefde die God is, nog wel aanwezig in de wereld...? Of heeft deze wereld in oorlog zich van Christus afgewend...? "Kom toch, Heer, kom ons bevrijden..."

Het is niet moeilijk om deze sfeer naar onze tijd te vertalen. Veel vluchtelingen vinden opvang bij christenen. Maar tegelijk verhardt onze wereld, en weigeren veel mensen, en helaas ook veel naamchristenen, de Liefde aan de vluchtelingen. En ook in ruimer perspectief lijkt onze wereld zich meer in een periode van 'winter' dan van 'zomer' te bevinden...

Wellicht is er altijd weer winter in de zomer van ons reeds door Christus verlost zijn. In deze beweging staat de advent: wij gaan in deemoed naar God toe met een vraag om bevrijding, maar sterker is zijn toe-komst, ad-vent, naar ons.

We lezen nu het evangelie van deze zondag Mc 13,33-37:

“In die tijd sprak Jezus tot zijn leerlingen: Weest op uw hoede; weest waakzaam, want gij weet niet wanneer het ogenblik daar is. Het is er mee als met een man die in het buitenland vertoeft. Bij het verlaten van zijn huis heeft hij aan zijn dienaars het beheer overgedragen, aan ieder zijn taak toegewezen en de deurwachter bevolen waakzaam te zijn. Weest dus waakzaam, want ge weet niet, wanneer de heer des huizes komt, 's avonds laat of midden in de nacht, bij het hanegekraai of 's morgens vroeg. Als hij onverwachts komt, laat hij u dan niet slapend vinden. En wat Ik tot u zeg, zeg Ik tot allen: weest waakzaam!”

Hierna rustige uitwisseling:

Wat spreekt je aan in dit evangelie en wat betekent advent voor jou?